

Høsten af Roefrø i 1908 og Frøpriserne i Vinteren 1908—09.

Af L. Helweg.

Af Statistisk Bureaus Opgørelse over Arealets Benyttelse fremgaar, at Rodfrugtarealet i 1907 var tre Gange saa stort som i 1896, og Danmarks Foderroearealer er nu naaet paa Højde med Bygarealerne. Som Følge af denne betydelige Udvidelse af Roearealerne er Landets Forbrug af Roefrø steget stærkt. Hertil har yderligere bidraget, at man nu til Dags saar ikke saa lidt tykkere, end det var Skik og Brug i tidligere Tid. Af Runkelroer blev der saaledes i 1896 gennemsnitlig kun saaet 10.8 Pd. Frø pr. Td. Ld., men i 1907 16.5 Pd., og sandsynligvis vil man naa op paa omkring ved 20 Pd. pr. Td. Ld., naar Statistisk Bureau næste Gang foretager Arealopgørelse. I Reglen bør der af dansk avlet Runkelroefrø ikke saas under 20 Pd. pr. Td. Ld. Endvidere fortjener det at fremhæves, at foruden Roefrø til Dækning af Landets eget Forbrug har der tillige de sidste Aar vist sig en begyndende Omsætning af dansk Roefrø til Eksport. Navnlige for Kaaalroe- og Turnipsfrø synes der at være ret gode Muligheder for, at det ad Aare kan lykkes at indarbejde dansk Frø paa Verdensmarkedet.

Rodfrugtarealernes Udvidelse i Forbindelse med tykkere Saaning og Eksporten har medført, at paa Frøhandelens og Frøavlens Omraade indtager Roefrøet nu til Dags en ret fremskudt Plads, hvorfor det kan være berettiget herefter at give en aarlig Oversigt over Høstudbytte og Frøpriser. Dette vil ventelig bidrage til at give Roefrøavlen mere faste og bestemte Former og derved blive til Støtte for den solide Frøhandel i

dens Bestræbelser for Gennemførelse af rationelle Handelsprincipper paa det hjemlige Frømarked. Endelig kan det engang i Fremtiden faa kulturhistorisk Interesse at kunne forfølge Udviklingens Gang gennem slige Aarsoversigter.

Der har i tidligere Tid været gjort enkelte Tilløb til at give lignende Oplysninger, som her paaabegyndt. Saaledes har afdøde Grosserer *Chr. P. Jacobsen* i »Meddelelser til Deltagerne i Fællesindkøbet af undersøgt Markfrø« hvert Aar fra 1887 til 1894 givet en Oversigt over, hvorledes Udbyttet af Roefrømarkerne havde været, men kun lejlighedsvis og i Forbigaaende angav han noget om Frøpriserne. Foruden i Markfrøkontorets Meddelelser har disse Aarsberetninger fra Grosserer *Jacobsen* tillige været offentliggjorte i nærværende Tidsskrifts Forgænger, det af Professor *E. Rostrup* redigerede Tidsskrift »Om Landbrugets Kulturplanter« Nr. 7, 8 og 9. Endvidere skal oplyses, at der i Grosserersocietetets aarlige »Handelsberetning« fra 1905 at regne hvert Aar har været optaget et særlig Afsnit med Overskriften »Rodfrugtfrø«, hvor der gives Oplysning om Roefrøets en gros Priser m. m.

Med Hensyn til Fremgangsmaaden ved Indsamlingen af det Materiale, der er lagt til Grund for nærværende Meddelelse, skal kun oplyses, at jeg i Foraaret har udsendt Spørgeskemaer til Sagkyndige paa dette specielle Omraade, og efter at Skemaerne var komne tilbage i udfyldt Stand, har jeg sammenarbejdet de indkomne Besvarelser.

Runkelroer.

Høsten af Runkelroefrø i 1908 var gennemgaaende noget under Middel. Frøroerne led en Del paa Grund af den ringe Nedbør i Eftersommeren, og Roerne gav derfor ikke saa meget Frø, som det ved Midsommertid tegnede til. Stærkt Angreb af sorte Lus forringede ogsaa i enkelte Egne Frøudbyttet betydeligt. Barres gav paa middelgode Jorder 1500 til 1800 Pd. Frø pr. Td. Ld., Eckendorfer 1200 til 1600 Pd. Frø pr. Td. Ld. Hvor Jordene var ringere, eller hvor der havde været Angreb af Lus, blev Udbyttet ofte 3—400 Pd. Frø mindre.

Spireevnen i dansk Runkelroefrø var i Sæsonen 1908—09 gennemgaaende særdeles god, 80—90 pCt. eller derover, men undtagelsesvis er der dog forekommet Partier, hvor Spirings-

procenten var under 60 pCt. i 6 Døgn. Da Frø, der viser saa ringe Spireevne paa Frøkontrollens Spireapparater, sikkert i mange Tilfælde vil give altfor tynd Bestand i Marken, selv om der saas meget tykt, vilde det vistnok være tilraadeligt, om Frøhandlerne gjorde sig til Regel at indføre i Kontrakten med deres Avlere, at de forbeholder sig Retten til at nægte Modtagelsen af Runkelroefrø, der ikke spirer med mindst 70 pCt i 6 Døgn.

I denne Forbindelse skal endvidere gøres opmærksom paa, at der atter i Aar ligesom i Fjor har været Eksempler paa Frøpartier med dalende Spireevne, jvf. dette Tidsskrifts 15. Bind, Side 181. I Efteraaret var Spiringsprocenten i slige Frøpartier meget ordentlig, men i Løbet af Vinteren dalede den, og ved Udsædstid var den langt under det tilladelige. Det er et Forhold, som Frøavlere og Frøhandlere herefter saavel i egen som Roedyrkernes Interesse maa have i Erindring, for at slige Frøpartier kan blive kasserede i rette Tid.

Som det vil erindres, havde dansk Runkelroefrø af Høst 1907 ringe Spireevne. Der blev derfor fra mange Sider opfordret til at anvende større Udsæd end sædvanlig, og dette i Forbindelse med den Omstændighed, at mange maatte saa helt om, havde til Følge, at Frøforbruget i Foraaret 1908 blev betydeligt større end normalt, og der blev derfor intet Lager tilovers fra Sæsonen 1907—08. Til Trods herfor var Priserne straks fra Efteraaret 1908 ansat temmelig lavt. De hævede sig dog hurtig noget og sluttede hen paa Foraaret 1909 over 20 pCt. højere end de begyndte, ligesom der var livligere Efterspørgsel og Omsætning end først paa Sæsonen. En gros Prisen pr. 100 Pd. for Barres af 1. Klasses Stammer, avlet paa mellemstore Roer, begyndte med 35—40 Kr. pr. 100 Pd.*), men steg snart til 40—45 Kr., og i April naaede den 45—50 Kr. Frø efter Avl paa store, udsøgte Roer blev betalt med 10 Kr. højere Pris. Frø, der blev falbudt uden Opgivelse af Stammen, har hele Sæsonen holdt sig paa 35—40 Kr. pr. 100 Pd. Ecken-dorfer og Elvetham har mod Sædvane i Aar gennemgaaende været noget lavere i Pris end Barres, hvilket maaske staar i Forbindelse med, at der synes at have været indført en Del tysk Frø af disse Sorter. Udenlandsk Frø af Barres og

*) De i nærværende Afhandling anførte Priser er Grossistens Salgspris; den Pris, Frøavleren faar hjem, er 20—25 pCt. lavere.

Eckendorfer har staaet i 28—32 Mark pr. 100 Pd., og den engelske Sort, Gate post, som stundom sælges her i Landet for Barres, har kostet 27—32 Shillings pr. 100 Pd. Priserne paa Runkelroefrø i de sidste tre Aar har for Sludstrup Barres været i 1905—06 32—35 Kr., i 1906—07 25—26 Kr. og i 1907—08 40 Kr. Tysk Runkelroefrø kostede i 1905—06 25—30 Mark, i 1906—07 17—18 Mark og i 1907—08 25—30 Mark.

Med Hensyn til Udsigterne for den kommende Høst skal endnu tilføjes, at der utvivlsomt bliver en saa lille Høst af Runkelroefrø til Efteraaret, som der ikke har været i mange Aar. De sidste Aars noget lave Priser, de vanskelige Høstningsvilkaar og den lave Spiringsprocent i 1907 har bevirket, at de med Stamfrø i Foraaret 1908 tilsaaede Arealer blev betydelig indskrænkede. Hertil kommer, at mange Runkelroefrøavlere har lidt meget store Tab i Aar, idet der er raadnet usædvanlig mange Roer i Kulerne i Vinter. Ikke sjældent har det været Tredjedelen eller Halvdelen, som maatte kasseres, og ikke saa faa af de Roer, der var friske, da de blev udplantede, er gaaede ud senere. Det kolde Foraar har bevirket, at Roerne er meget tilbage, og det bliver derfor sen Høst i Aar, men faar vi en god September uden Nattefrost, synes det alligevel at tegne til, at Udbyttet pr. Td. Ld. bliver ret godt. Overgemt Frø synes der ikke herhjemme at være noget nævneværdigt af i Aar.

Frøpriserne maa ventes at blive højere, end de har været i mange Aar. Der vil langtfra blive avlet nok til Landets Forbrug. Hertil kommer, at efter Forlydende har i Tyskland en stærk Frost først i November 1908 anrettet store Ødelæggelser paa de smaa Stiklingroer, ogsaa Tyskerne vil derfor sikkert blive nødt til at ansætte deres Runkelroefrøpriser højt i Aar. Fra England meldes, at Runkelroefrøavlens ikke tegner godt i Aar, og da Lagrene blev fuldstændig rømmede i Fjor, vil Engländerne sandsynligvis ogsaa notere høje Priser paa Runkelroefrø i Aar.

Kaalroer og Turnips.

Høstudbyttet i 1908 var stærkt vekslende, navnlig paa Grund af forskellige Skadedyrs Angreb. Der er større Frøhandlere, som opgiver, at af deres Kontraktavleres Frøarealer har en Femtedel til en Tredjedel været saa stærkt angrebet af

Rapsjordløpper, at man i Foraaret 1908 maatte ompløje Markerne. Høstudbyttet har, naar Arealer, angrebne af Rapsjordløpper, ikke medregnes, været af Kaalroer 1400 til 1800 Pd. Frø pr. Td. Ld., af Turnips 1000 til 1400 Pd. pr. Td. Ld. Naar Udbyttet af Turnips angives at være noget mindre end af Kaalroer, kan der være Anledning til at bemærke, at Grunden dertil næppe er den, at Turnips giver mindre Frø end Kaalroer, men det skyldes snarere, at Turnipsen som oftest saas paa Jord af ringere Beskaffenhed end den Jord, der anvendes til Kaalroefrøavl. Skal de af Skadedyr mere eller mindre angrebne Marker medregnes, og kun de ompløjede Marker lades ude af Betragtning, bliver Gennemsnitsudbyttet for Kaalroer omkring ved 1000 Pd., for Turnips, navnlig Fynsk Bortfelder, noget under 1000 Pd.

Skønt Høstudbyttet, som paavist, ikke var over Middel, gik alligevel Prisen straks fra Efteraaret af meget under de gode Priser, som vi har kunnet glæde os ved i de sidste tre Aar. Grunden hertil var en dobbelt. For det første var det en offentlig Hemmelighed, at flere større Firmaer laa med store Partier Frø baade af Turnips og Kaalroer, og at slige tabsgivende Lagre fra Foraaret 1907 og 1908 maatte trykke Priserne, er selvfølgelig. Dernæst var der, som Følge af de sidste Aars høje Priser, tilsaaet meget større Arealer med Kaalroer og Turnips til Frøavl 1907 end noget foregaaende Aar. Til Trods for, at en Del Marker var bleven pløjet om i Foraaret 1908, kunde man derfor alligevel straks paa Forhaand sige sig selv, at der vilde komme saa meget hjemmeavlet Kaalroe- og Turnipsfrø i Handelen i Foraaret 1909, som der aldrig før havde været.

Hvor meget Frø der har været paa Markedet herhjemme i den sidste Sæson, kan man gøre sig en temmelig paalidelig Forestilling om. I Henhold til statistisk Bureaus sidste Arealopgørelse har der nemlig været mindst 2500 Td. Ld. med Kaalroer og Turnips til Frø. Gør man nu Regning paa, at der har været avlet 1000 Pd. pr. Td. Ld., har Avlen altsaa i alt været ca. $2\frac{1}{2}$ Mill. Pd. Der var overgemt mindst 250,000 Pd. fra forrige Aar, altsaa bliver det mindst $2\frac{3}{4}$ Mill. Pd. Kaalroe- og Turnipsfrø, der skulde skaffes Afsætning for. Danmarks eget Forbrug af Kaalroe og Turnips er kun $1\frac{1}{4}$ Mill. Pd. Det samlede Areal med Kaalroer og Turnips til Foder-

brug er nemlig omtrent 250,000 Tdr. Ld. og med 5 Pd. Frø pr. Td. Ld. giver det $1\frac{1}{4}$ Mill. Pd. Frø til Besaaning af Landets Foderroemarker. Der var altsaa over dobbelt saa meget Turnips- og Kaalroefrø i Markedet herhjemme i Efteraaret 1908, som Landet selv kunde forbruge, og der skulde følgelig eksporteres ikke mindre end $1\frac{1}{2}$ Mill. Pd. Naar det virkelig lykkedes at skaffe Afsætning til Udlandet i alt Fald for største Parten af denne Overskudsavl, skyldes det i første Linie vor energiske og dygtige Handelsstand. Utvivlsomt har det desuden tillige hjulpet en Del, at dansk Frø af 1. Klasses Stammer allerede havde begyndt at erhverve sig et godt Navn, navnlig paa det svenske Frømarked.

At en saadan Overproduktion maatte trykke Priserne meget stærkt, er ikke andet, end hvad man maatte vente, men nægtes kan det ikke, at der er solgt adskilligt Frø til billigere Priser, end der var nogen Rimelighed i. Hermed sigtes særlig til Turnipsfrø af 1. Klasses Stammer, som allerede straks tidligere paa Sommeren blev solgt til 18—20 Kr. pr. 100 Pd. Fejlen er den, at der er enkelte Firmaer, som de sidste Aar er begyndt at fastsætte Salgspriser og afslutte Handeler, før man kan danne sig en Mening om Høstudbyttet. Selvfølgelig er det Høstudbyttet, der maa bestemme Priserne, som Frøavlere og Frøhandlere kan være tjent med at sælge Frø til, og at fastsætte Prisen, medens Frøet endnu staar paa Roden, er i høj Grad risikabelt. Ogsaa Erfaringerne fra Sæsonen 1908—09 bekræfter dette. Inden Høst havde man ikke saa lidt overvurderet Afgrøderne, og da Tærskningsresultaterne forelaa, viste det sig straks, at 18—20 Kr. for Turnipsfrø var altfor lav en Pris, hvorfor den steg til 24 Kr. Det er hævet over enhver Tvivl, at de til 18—20 Kr. pr. 100 Pd. til Sverige solgte Partier, ligesaa godt kunde have hjembragt 24 Kr. pr. 100 Pd. Det har altsaa medført et pekuniært Tab for Landet, og ikke Vinding for andre end de svenske Købere. Man maa derfor haabe, at denne Uskik at fastsætte Frøpriser, inden Høstresultaterne foreligger, maa ophøre snarest mulig.

I Sandhedens Interesse maa det imidlertid indrømmes, at Skylden for de urimelig lave Turnipspriser i Fjor Sommer ikke alene laa hos disse altfor ilfærdige Sælgere, men en medvirkende Aarsag var den haarde Konkurrence paa det svenske Marked fra løse, tilfældige Avlere af Fynsk Bortfelder efter

Stamfrø af ukendt Afstamning. Af dette meget tvivlsomme, hjemmeavlede Frø var der ret betydelige Partier i Markedet, og da det var usælgeligt herhjemme, gik det altsammen til Sverige. Utvivlsomt har Opkøberne af dette Frø gjort en god Forretning, idet de havde let ved at faa Indkøbsprisen trykket ned i 11—12 Kr. pr. 100 Pd., da alle Avlernes Forsøg paa at faa det afsat til Frøhandlere herhjemme, viste sig frugtesløse. Opkøberne solgte det i Sverige til Købmænd og mindre Frøhandlere for 18—20 Kr., altsaa med god Avance. Man maa antage, at de 11—12 Kr. pr. 100 Pd., som disse Løsgængere paa Frøavlens Omraade har maattet sælge deres Turnipsfrø til, vil være en gavnlig Lære, saaledes at de enten opgiver at fortsætte Frøavlens eller ogsaa sørger for at sikre sig Stamfrø af gode 1. Klasses Stammer til Udsæd. Det skader i høj Grad Danmarks Eksport af Rodfrugtfrø, selv om det kun er et enkelt Aar, at der sælges slige tvivlsomme Frøpartier til Sverige, og man maa derfor haabe, at der maa blive gjort, hvad der kan, for at modarbejde denne landskadelige Eksport.

Efter disse Oplysninger angaaende Kaalroe- og Turnipsfrøhandelen i Almindelighed skal jeg gaa over til Omtalen af Frøpriserne paa det hjemlige Frømarked. For Frø af Kaalroer var Prisen 32 Kr. pr. 100 Pd., og for saavel Yellow Tankard som Fynsk Bortfelder var den, som ovenfor omtalt, 24 Kr. Disse Priser holdt sig hele Vinteren, men hen i Marts Maaned steg Prisen for Turnips til 28 Kr. og for Kaalroer til 36 Kr. pr. 100 Pd. Sandsynligvis var denne Prisstigning foranlediget ved, at man i Marts Maaned begyndte at blive klar over, at der ikke var Udsigt til nogen stor Avl til Sommer, og at Frøpriserne derfor kunde ventes at ville blive betydelig højere til det kommende Efteraar. Det ligger derfor nær at formode, at saavel flere Grossister som maaske ogsaa adskillige Købmænd har indstillet Salget og lagt op, hvad de havde i Behold, i Forventning om gunstigere Salgsvilkaar til Vinter.

Skotternes og Englændernes Priser i 1908—09 var for Bangholm Kaalroe 32—38 Shillings, for Shepherd 35—45 Shillings pr. 100 Pd., for Yellow Tankard 30—35 Shillings og for Dales 32—37 Shillings pr. 100 Pd. De danske Priser i Aar har altsaa været noget under Skotternes og Englændernes, og Importen af skotsk og engelsk Kaalroe- og Turnipsfrø ikke alene til Danmark,

men ogsaa til Sverige og Norge har derfor været saa godt som fuldstændig forhindret i Sæsonen 1908—09. Paa Grund af de lave Priser er der ogsaa til andre Lande foruden til Sverige og Norge udført ret betydelige Partier Turnips- og Kaalroefrø i Aar. Forhaabentlig vil det vise sig, at der dermed er banet Vej for Afsætning af dansk Turnips- og Kaalroefrø i Udlandet og det første Skridt gjort til, at dansk Frø kan hævde sin Plads paa Udlandets Marked ved Siden af skotsk og engelsk.

Et Tilbageblik paa, hvorledes Priserne har været i de tre foregaaende Aar vil i denne Forbindelse ikke være uden Interesse.

Prisen pr. 100 Pd. var i

	1905—06	1906—07	1907—08	1908—09
for Bangholm. . . .	30—36 Kr.	60 Kr.	45—55 Kr.	32 Kr.
» Yellow Tankard	30—40 »	50—60 »	30—35 »	24 »
» Fynsk Bortfelder	25—20 »	50—60 »	30—35 »	24 »

Man ser altsaa, at i 1906—07 er Priserne omtrent dobbelt saa høje som i 1908—09.

Udsigterne for Landets Avl af Kaalroe- og Turnipsfrø i 1909 er ikke lyse, og det er derfor ikke usandsynligt, at vi i 1910 kan blive nødt til at indføre en Del skotsk og engelsk Frø for at faa nok til Dækning af Landets Forbrug. Det er adskillige Aar siden, at dette Tilfælde sidst indtraf. Rimeligvis bliver Priserne høje i den kommende Sæson, og da Frø af 1. Klasses Stammer næppe vil kunne leveres i det Omfang, som det bliver efterspurgt, maa det tilraades at indsende Frøbestillingerne tidligt i Aar.

Aarsagen til denne Tilstand er et Sammentræf af forskellige uheldige Omstændigheder. Under Indtryk af den store Overproduktion, som det ved Midsommertid i Fjor tegnede til, var der nogle Frøhandlere, som opsagde Kontrakterne med deres gamle Avlere af Kaalroe- og Turnipsfrø. Af denne Grund blev der i Juli-August 1908 tilsaaet en Del færre Marker med Kaalroer og Turnips end i de foregaaende Aar. Dertil kommer, at i flere Egne er store Frømarker blevne ødelagte enten af Rapsjorcloppen eller af Nattefrosten i Marts. Endelig har Rapsbillerne været slemme i Aar mange Steder, navnlig under den første Blomstring.

Fra England og Skotland meldes, at ogsaa der er en stor

Mængde Marker, særlig med Kaalroer, ompløjet i Foraaret, og Markerne skal have taget stor Skade af den megen Regn i Juli. Man venter derfor kun en lille Middelhøst og forholdsvis høje Priser.

Gulerødder.

Avlen var i 1908 stærkt vekslende. Under gunstige Forhold har der været avlet over 1000 Pd. pr. Td. Ld., men der er adskillige Frøavlere, der ikke har haft meget over 100 Pd. pr. Td. Ld. Endvidere viste det sig, at det er hændet flere Frøfirmaer, at en Tredjedel til Halvdelen af det til Gulerodsfrøavl udlagte Areal har maattet kasseres og ompløjes. Da Avlen af Gulerodsfrø er saa usikker her til Lands, er de til Gulerodsfrø udlagte Arealer i stadig Aftagende herhjemme.

Priserne holdt sig fast hele Sæsonen og uden Stigning hen paa Foraaret som for Runkelroe-, Kaalroe- og Turnipsfrø. Champion har været betalt med 80—90 Kr. pr. 100 Pd. og Stensballe med 125—150 Kr. pr. 100 Pd. Af udenlandsk Frø er der indført ret betydelige Partier, og en gros Prisen har været omtrent 10 pCt. under Prisen paa dansk Frø.

Sammenlignet med foregaaende Aar har Prisen i 1908 været lidt lavere end i 1905, noget højere end i 1906 og omtrent det samme som i 1907.

Angaaende Udsigterne for den kommende Høst kan kun udtales, at Planterne blev sinkede en Del i Væksten paa Grund af det kolde Vejr i Foraaret. Hvorvidt det tabte kan indvindes igen, vil afhænge af, hvorledes Eftersommeren bliver. I Øjeblikket er der dog størst Sandsynlighed for, at Gulerodsfrøavlen, hvis vi undgaar Nattefrost i September og Oktober, giver nogenlunde normalt Udbytte i Aar.

Af ovenstaaende Oversigt fremgaar, at der er Sandsynlighed for, at der i den kommende Vinter vil blive opnaaet højere Priser for Roefrø end i noget af de foregaaende Aar. Erfaringen viser, at en saadan stærk Prisstigning almindeligvis frister adskillige Landmænd til at kaste sig over Frøavl. Der kan være Grund til at advare derimod, og som Motivering for Advarslens skal følgende fremdrages.

For det første maa man erindre, at Landets aarlige For-

brug af Rodfrugtfrø er begrænset, og at der i et normalt Frøaar avles mere, end Landet kan forbruge.

Efter Statistisk Bureaus Opgivelse for Arealets Benyttelse i Danmark 1907 bruges der til Udsæd:

	pr. Td. Ld.	Landets aarlige Forbrug:
af Runkelroer	16.5 Pd.	ca. 2½ Mill. Pd.
» Kaalroer	5.1 »	700,000 »
» Turnips	4.6 »	585,000 »

Endvidere ses det af Statistisk Bureaus Tabelværk, at der blev dyrket til Frøavl:

af Runkelroer	1227 Tdr. Ld.	
» Kaalroer	686 »	»
» Turnips	1400 »	»

I Henhold til Opgivelse af 47 Frøavlere aarlig i 10 Aar (1897—1906) avles der gennemsnitlig 2000 Pd. Runkelroefrø pr. Td. Ld. I Henhold til Opgivelse for 6 Aar (1901—1906) af 12 Frøavlere blev der af Kaalroefrø avlet gennemsnitlig 1235 Pd. pr. Td. Ld., og efter Opgivelse for 6 Aar af 21 Frøavlere blev der af Turnipsfrø avlet gennemsnitlig 1263 Pd. pr. Td. Ld. aarlig. Man kan heraf udlede, at der her i Landet bliver avlet gennemsnitlig pr. Aar:

af Runkelroer . 2000 Pd.	×	1227 Tdr. Ld.	=	ca. 2½ Mill. Pd. Frø
» Kaalroer . . . 1236 »	×	686 »	=	» 850,000 » »
» Turnips . . . 1263 »	×	1400 »	=	» 1¾ Mill. » »

Sammenholder man Landets Avl med Landets Forbrug, vil det ses, at vi producerer af Runkelroefrø, hvad der er nødvendigt til Dækning af Landets Forbrug, og af Kaalroefrø avler vi 150,000 Pd., af Turnipsfrø over 1 Mill. Pd. mere, end vi selv kan bruge. Havde det været saaledes, at der ikke blev avlet tilstrækkeligt af Rodfrugtfrø, og man altsaa kun kunde holde Udlandets daarlige Stammer ude ved at producere mere Frø af de danske 1. Klasses Stammer, kunde det være vel begrundet at anbefale Landmændene at slaa ind paa Avl af Rodfrugtfrø. Men da der tværtimod faktisk maa regnes med en betydelig aarlig Overskudsproduktion, og da der tilmed ikke er mindste Udsigt til, at den kommende Vinters høje Frøpriser vil holde sig til næste Sæson (1910—11), maa det fraraades at lade sig anspore af disse høje Priser til at slaa ind paa Frøavl, da

de alene skyldes et tilfældigt Sammentræf af forskellige Uheld for Frøavl en i 1908.

Man bør ikke lukke Øjnene for den Kendsgerning, at det kun er ganske undtagelsesvis, at der indtræffer Aar, hvor ikke de alt eksisterende Frøavlere producerer mere end tilstrækkeligt til Dækning af Forbruget. Forøges Frøavlernes Antal kendeligt, kan det derfor ikke undgaas, at der maa blive Overproduktion og som Følge deraf tabsgivende, lave Priser. Man kan derfor med Sikkerhed forudsige, at den Landmand, der, til Trods for Advarslen, for egen Regning og Risiko begynder Avl af Rodfrugtfrø, vil komme til at gøre den Erfaring, at det, som han antog for at være en mulig Vej til forøget Velstand, kun vil vise sig at være en sikker Vej til at blive af med Penge, uden at have blot nogenlunde Sandsynlighed for at faa dem ind igen.

I 1896 fandtes der i Danmark 764 Tdr. Ld. med Rodfrugter til Frøavl, i 1907 var Arealet steget til 3313 Tdr. Ld., med andre Ord: for hver Mark til Roefrøavl, der fandtes i 1896, er der ikke langt fra $4\frac{1}{2}$ Mark i 1907. I 1896 kunde det hjemmeavlede Rodfrugtfrø ikke paa langt nær dække Forbruget, og der indførtes derfor store Mængder Frø fra Udlandet, i 1907, derimod, kan den Overproduktion, vi har, kun finde Afsætning paa Udlandets Marked. Landmænd, der tænker paa at avle Frø for egen Regning, maa derfor ikke overse, at der er Forskel paa Forholdene i 1896 og nu. I 1896 var det paa Hjemmemarkedet, at Merproduktionen kunde sælges, i 1907, derimod, er det paa Verdensmarkedet, at Nybegynderen skal søge Afsætning for sit Frø. Det vil ikke blive i eet af hundrede Tilfælde, at en ikke merkantilt uddannet Mand slipper godt fra det, naar han møder frem med sit Roefrø paa Verdensmarkedet og skal tage Konkurrencen op med de gamle, store Verdensfirmaer, som hidtil har været enebestemmende baade med Hensyn til Priser og Købsvilkaar. I det hele taget er der en Væsensforskel paa Roefrøhandelen for en halv Snes Aar siden og nu. I Halvfemserne var Roefrøhandelen en ganske simpel Købmandsforretning; Frøhandleren købte, hvor han kunde faa Frøet billigst, og var blot Spireevnen i Orden, var der ingen, der spurgte om Frøets Kvalitet med Hensyn til Ydeevne eller andre Stammeegenskaber. I disse Forhold har de fra 1900 anstillede Forsøg med Rodfrugstammer medført en

gennemgribende Forandring, idet Sikkerhed for Stammens Ægthed i Nutidens Roefrøhandel er bleven det Moment, hele Hovedvægten lægges paa, og Prisbilligheden er ikke længere det ene bestemmende, som Tilfældet var før. Efter samstemmende Udtalelser fra forskellige Grossister i Roefrø, skal det nu være kommet dertil herhjemme, at Roefrø af ikke statsanerkendte Stammer er saa godt som usælgeligt. Købmændene Landet over forlanger, at Grossisten skal garantere, at Frøet er Avl efter en 1. Klasses Stamme. At dette virkelig forholder sig saaledes, har man Beviser for i den Kendsgerning, at i de sidste Aar er saa godt som alle Landets Grossister i Roefrø gaaede over til at købe eller paa anden Maade skaffe sig paa-lideligt Stamfrø af 1. Klasses Roestammer og afgive dette til en Frøavler, som under Grossistens Kontrol avler Handelsfrøet i fast Kontrakt til Vedkommende. Naar Landets Grossister i Roefrø anser sig for tvungne til at gøre dette, er det ud fra den rigtige Betragtning, at det er forbundet med altfor stor Risiko at garantere Roestammen, naar Vedkommende ikke selv har leveret Stamfrøet og kontrolleret Avlen. Forskellen paa 1896 og 1909 er altsaa den, at saa godt som alt det Roefrø, der nu til Dags gaar i Handelen herhjemme, er efter Grossistens egen, kontrollerede Avl, og det er i Sammenligning hermed ret forsvindende, hvad der, som i 1896, sælges af Roefrø uden Stammeangivelse og uden at Frøhandleren kender andet til Partiet, end at Spireevnen er upaaklagelig. Man vil derfor let forstaa, at det som Følge heraf er meget vanskeligere for Løsgængere paa Roefrøavlens Omraade at sælge deres Avl i Nutiden, end det var i Halvfemserne, og det vil derfor kun blive rent undtagelsesvis, at de opnaar en antagelig Pris for deres Frø. Det vil ventelig heraf ses, at Advarslen mod at begynde Roefrøavl, uden paa Forhaand at have sikret Afsætningen gennem Kontrakt med en Frøhandler, er vel begrundet.

København, i September 1909.
